

LEGE nr.101 din 26 mai 1998 privind Statutul Băncii Naționale a României

Textul [actului](#) publicat în M.Of. nr. 203/1 iun. 1998

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I Dispoziții generale

ARTICOLUL 1 Statutul legal

- (1) Banca Națională a României este banca centrală a statului român, având personalitate juridică.
- (2) Banca Națională a României are sediul central în București și poate avea sucursale și agenții în capitală și în alte localități din țară.

ARTICOLUL 2 Obiectivul fundamental

- (1) Obiectivul fundamental al Băncii Naționale a României este asigurarea stabilității monedei naționale, pentru a contribui la stabilitatea prețurilor.
- (2) Pentru atingerea obiectivului său fundamental, Banca Națională a României elaborează, aplică și răspunde de politica monetară, valutară, de credit, de plăți, precum și de autorizarea și supravegherea prudențială bancară, în cadrul politicii generale a statului, urmărind funcționarea normală a sistemului bancar și participarea la promovarea unui sistem financiar specific economiei de piață.

ARTICOLUL 3 Colaborarea cu autoritățile statului

- (1) Banca Națională a României colaborează cu autoritățile publice centrale și locale pentru îndeplinirea obiectivelor sale.
- (2) În vederea îndeplinirii obiectivului său fundamental, Băncii Naționale a României i se va solicita punctul de vedere asupra actelor normative ale autorităților publice, care privesc direct politica monetară, activitatea bancară, regimul valutar și datoria publică.
- (3) La elaborarea proiectelor bugetelor administrației publice centrale, Banca Națională a României este consultată în ceea ce privește stabilirea condițiilor împrumuturilor sectorului public.
- (4) Pentru necesitățile proprii și ale autorităților publice, Banca Națională a României elaborează studii și analize privind moneda, regimul valutar, creditul și operațiunile sistemului bancar și de plăți.

ARTICOLUL 4 Cooperarea internațională

- (1) Din împuternicirea Parlamentului, Banca Națională a României poate participa la organizații internaționale cu caracter financiar, bancar, monetar sau de plăți și poate să devină membru al acestora.

(2) Banca Națională a României poate participa, în numele statului, la tratative și negocieri externe în probleme financiare, monetare, valutare, de credit și de plăți, precum și în domeniul autorizării și supravegherii bancare.

(3) Banca Națională a României exercită drepturi și îndeplinește obligații care revin României în calitate de membru al Fondului Monetar Internațional, inclusiv utilizarea facilităților acestei instituții de finanțare pe termen mediu și lung pentru nevoile balanței de plăți și consolidarea rezervelor internaționale ale țării.

(4) Banca Națională a României poate negocia și încheia acorduri, convenții sau alte înțelegeri privind împrumuturi pe termen scurt și alte operațiuni financiar-bancare cu instituții financiare internaționale, bănci centrale, societăți bancare și nebankare, cu condiția rambursării acestora în termen de un an.

(5) Banca Națională a României poate încheia în nume propriu sau în numele statului, în contul și din dispoziția acestuia, acorduri de decontare și de plăți sau orice alte contracte având același scop cu instituții publice sau private care își au sediul în străinătate.

CAPITOLUL II

Politica monetară și valutară

ARTICOLUL 5

Politica monetară

În cadrul politicii monetare pe care o promovează, Banca Națională a României utilizează proceduri și instrumente specifice pentru operațiuni de piață monetară, de creditare a băncilor și de control al lichidității prin rezerve minime obligatorii.

ARTICOLUL 6

Operațiuni de piață monetară

Banca Națională a României poate sconta, dobândi, lua în gaj sau vinde creanțe, titluri sau alte valori asupra statului, băncilor sau altor persoane juridice și poate atrage depozite de la bănci, în condițiile pe care le consideră necesare pentru a realiza obiectivele politicii monetare.

ARTICOLUL 7

Operațiuni de creditare

(1) Banca Națională a României poate acorda credite în condiții de rambursare, garantare și dobândă, care se stabilesc prin reglementări proprii, în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(2) Creditarea de către Banca Națională a României pe descoperit de cont este interzisă.

ARTICOLUL 8

Rezerve minime obligatorii

(1) Banca Națională a României stabilește regimul rezervelor minime obligatorii pe care băncile trebuie să le mențină în conturi deschise la aceasta.

(2) Pentru depozitele în valută, rezervele minime obligatorii se constituie numai în valută.

(3) La rezervele minime obligatorii, Banca Națională a României va bonifica dobânzi cel puțin la nivelul ratei dobânzii medii la depunerile la vedere practicate de băncile comerciale.

ARTICOLUL 9

Politica valutară

(1) Banca Națională a României elaborează și aplică politica privind cursul de schimb, stabilește și urmărește aplicarea regimului valutar pe teritoriul României.

(2) Banca Națională a României este agent al statului în ceea ce privește aplicarea reglementărilor legale vizând controlul valutar la persoanele juridice cărora le-a acordat autorizație și de la care este în drept să solicite și să primească toate informațiile și orice documente necesare îndeplinirii atribuțiilor ce-i revin, fiind împuternicită a lua măsuri pentru impunerea respectării reglementărilor sale.

ARTICOLUL 10

Stabilirea regimului valutar

În administrarea regimului valutar, Banca Națională a României răspunde de:

- a) emiterea reglementărilor cu privire la operațiunile cu active externe și aur, în vederea protejării monedei naționale;
- b) elaborarea balanței de plăți și a altor lucrări privind poziția investițională internațională a țării;
- c) stabilirea cursurilor de schimb pentru operațiuni proprii pe piața valutară, calcularea și publicarea cursurilor medii pentru evidența statistică;
- d) autorizarea și retragerea autorizației, precum și supravegherea persoanelor juridice care au obținut autorizația de a efectua tranzacții valutare;
- e) stabilirea de plafoane și alte limite pentru deținerea de active externe și operațiuni cu aur și active externe pentru persoane juridice și fizice;
- f) stabilirea plafonului și a condițiilor îndatorării externe a persoanelor juridice și fizice care intră sub incidența regimului valutar;
- g) păstrarea și administrarea rezervelor internaționale ale statului.

ARTICOLUL 11

Reglementări valutare

Banca Națională a României elaborează reglementări privind monitorizarea, controlul tranzacțiilor valutare pe teritoriul țării și emite autorizații pentru transferuri în străinătate, tranzacții pe piețele valutare și pentru alte operațiuni specifice.

ARTICOLUL 12

Monitorizare și raportare

Pentru monitorizarea tranzacțiilor valutare, persoanele juridice autorizate să desfășoare operațiuni valutare raportează Băncii Naționale a României asupra tranzacțiilor efectuate, prin documente ale căror formă și conținut se stabilesc de aceasta.

CAPITOLUL III

Emisiunea monetară

ARTICOLUL 13

Dreptul exclusiv de emisiune

Banca Națională a României este unica instituție autorizată să emită însemne monetare, sub formă de bancnote și monede metalice, ca mijloace legale de plată pe teritoriul României.

ARTICOLUL 14

Unitatea monetară

Moneda națională este leul, iar subdiviziunea acestuia, banul.

ARTICOLUL 15 **Însemnele monetare**

- (1) Banca Națională a României este singura în drept să stabilească valoarea nominală, dimensiunile, greutatea, desenul și alte caracteristici tehnice ale bancnotelor și monedelor metalice.
- (2) Bancnotele poartă semnătura guvernatorului Băncii Naționale a României și a casierului central.
- (3) Falsificarea sau contrafacerea bancnotelor și monedelor metalice constituie infracțiune și se pedepsește conform legii.
- (4) Dispozițiile legale privitoare la titlurile la purtător pierdute sau furate nu sunt aplicabile bancnotelor și monedelor metalice emise de Banca Națională a României.
- (5) Grafica bancnotelor și a monedelor metalice este protejată prin înregistrarea la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci din România. Orice reproducere color a acestora, la scara 1/1, parțială sau integrală, în scop publicitar, de informare sau în alte scopuri comerciale se poate face numai cu acordul prealabil, în scris, al Băncii Naționale a României.

ARTICOLUL 16 **Programul de emisiune monetară**

- (1) Banca Națională a României elaborează programul de emisiune a bancnotelor și a monedelor metalice, astfel încât să se asigure necesarul de numerar în strictă concordanță cu nevoile reale ale circulației bănești.
- (2) Suma totală a bancnotelor și monedelor metalice în circulație, care exclude rezerva de numerar, se evidențiază ca pasiv în contabilitatea Băncii Naționale a României.
- (3) Tranșa de numerar în circulație, emisă de Banca Națională a României peste nivelul rezervelor internaționale stabilite și menținute conform prevederilor art. 31, trebuie acoperită integral de următoarele active:
- a) titluri de stat deținute în portofoliul de investiții;
 - b) active rezultate din credite acordate băncilor și altor persoane juridice, în condițiile legii;
 - c) cecuri, cambii și alte titluri de credit scontate sau deținute în portofoliu.

ARTICOLUL 17 **Mijloace legale de plată**

Bancnotele și monedele metalice emise și neretrase din circulație de către Banca Națională a României reprezintă însemne monetare care trebuie acceptate la valoarea nominală pentru plata tuturor obligațiilor publice și private.

ARTICOLUL 18 **Emisiunea și punerea în circulație a însemnelor monetare**

- (1) Banca Națională a României asigură tipărirea bancnotelor și baterea monedelor metalice și ia măsuri pentru păstrarea în siguranță a celor care nu sunt puse în circulație, precum și pentru custodia și distrugerea, când aceasta este necesară, a matrițelor, cernelurilor și a bancnotelor și monedelor metalice retrase din circulație.
- (2) Banca Națională a României distribuie emisiunea monetară realizată și administrează rezerva de numerar sub formă de bancnote și monede metalice.

(3) Bancnotele și monedele metalice uzate sau necorespunzătoare vor fi retrase din circulație și distruse de către Banca Națională a României, înlocuindu-se cu bancnote și/sau cu monede metalice noi.

(4) Banca Națională a României înlocuiește, fără taxe și comisioane, bancnotele și monedele metalice emise și neretrase din circulație.

(5) Banca Națională a României poate refuza înlocuirea bancnotelor și a monedelor metalice care prezintă deformări, sunt ilizibile sau dacă lipsește mai mult de 40% din suprafața lor. Aceste însemne monetare vor fi retrase din circulație și distruse fără acordarea de compensații deținătorilor, exceptând cazurile speciale menționate în regulamentele proprii.

(6) Banca Națională a României nu poate fi obligată să acorde compensații pentru bancnotele sau monedele metalice care au fost pierdute, furate, distruse, contrafăcute sau falsificate.

ARTICOLUL 19 **Schimbarea însemnelor monetare**

(1) Banca Națională a României poate hotărî anularea sau retragerea din circulație a oricăror bancnote sau monede metalice care au fost emise și, în locul acestora, punerea în circulație a altor tipuri de însemne monetare.

(2) Modalitatea și perioada de preschimbare se publică în Monitorul Oficial al României și în cel puțin două ziare de circulație națională.

(3) La expirarea perioadei de preschimbare, bancnotele și monedele metalice retrase din circulație, fără a intra în contradicție cu prevederile art. 17, nu mai pot fi utilizate pentru plata obligațiilor publice și private.

(4) Suma totală a bancnotelor și monedelor metalice retrase din circulație, dar nepreschimbate în termenul stabilit, se scade din totalul numerarului în circulație înregistrat în evidențele contabile și se înregistrează ca venit al Băncii Naționale a României.

CAPITOLUL IV **Operațiuni cu băncile**

ARTICOLUL 20 **Creditarea băncilor**

În cadrul politicii sale monetare, valutare, de credit și plăți, Banca Națională a României poate acorda băncilor credite pe termene ce nu pot depăși 90 de zile, garantate cu:

- a) titluri de stat provenite din emisiuni publice cu scadențe de plată în termen de maximum un an de la data constituirii garanției prin remiterea lor în portofoliul Băncii Naționale a României;
- b) cambii și bilete la ordin trase sau subscrise pentru plata unor prestații comerciale, industriale sau agricole de către persoane juridice eligibile, potrivit normelor emise de Banca Națională a României;
- c) warante sau recipise de depozit emise cu privire la bunuri fungibile sau alte bunuri valabil asigurate contra riscurilor de pierdere, distrugere sau deteriorare;
- d) depozite constituite la Banca Națională a României sau la alte persoane juridice agreate de Banca Națională a României, constând din orice active pe care aceasta le poate vinde, cumpăra ori tranzacționa.

ARTICOLUL 21 **Condiții și costuri de creditare**

(1) Banca Națională a României stabilește și face publice condițiile de creditare, nivelul minim al ratei dobânzii la creditele care se acordă băncilor și criteriile ce trebuie îndeplinite de bănci pentru a putea solicita credite pe baze competitive.

(2) Banca Națională a României poate stabili plafoane de creditare, niveluri ale ratei dobânzii, termene de rambursare și alte condiții în care se pot acorda credite discreționare sau pe baze competitive.

(3) Pentru toate operațiunile efectuate, Banca Națională a României stabilește și încasează dobânzi, comisioane și alte forme de acoperire a costurilor de funcționare și a riscurilor asumate, cu excepția operațiunilor efectuate prin contul curent general al Trezoreriei statului.

ARTICOLUL 22

Conturi bancare

(1) Banca Națională a României deschide câte un cont curent pentru Trezoreria statului, pentru fiecare bancă și pentru fiecare sucursală a unei bănci, persoană juridică străină, autorizată să funcționeze în România.

(2) Banca Națională a României poate deschide conturi curente de decontare și alte conturi pentru case de compensații interbancare rezidente, precum și pentru bănci centrale și instituții internaționale nerezidente.

(3) Prin conturile curente se efectuează decontarea finală și irevocabilă a operațiunilor de încasări și plăți între titularii de conturi.

ARTICOLUL 23

Sisteme de plăți

Banca Națională a României emite reglementări generale privind instrumentele de plată, coordonează și supraveghează sistemele de plăți de interes național și stabilește măsurile necesare pentru prevenirea și eliminarea oricărei situații care periclitează buna funcționare a sistemelor de plăți.

ARTICOLUL 24

Servicii de compensare, depozitare și plată

(1) Banca Națională a României poate asigura servicii de compensare, depozitare și plată prin intermediul conturilor deschise în evidențele sale.

(2) Banca Națională a României poate, pe cont propriu ori în numele și pe contul statului, să participe la aranjamente de compensare, depozitare și plată sau la alte contracte având acest scop, încheiate cu instituții centrale sau cu organizații colective de specialitate, publice și private, având sediul în străinătate.

ARTICOLUL 25

Prevenirea și limitarea riscurilor

Pentru prevenirea și limitarea riscurilor de plată și credit, Banca Națională a României prestează servicii de colectare și difuzare, la cerere, contra cost, de date și informații privind incidentele de plăți și riscurile de creditare în sistemul bancar, în condiții de asigurare a secretului operațiunilor bancare.

CAPITOLUL V

Supravegherea bancară

ARTICOLUL 26
Autorizarea și supravegherea prudențială bancară

(1) Banca Națională a României are competența exclusivă de autorizare a funcționării băncilor și răspunde de supravegherea prudențială a băncilor pe care le-a autorizat să opereze în România, în conformitate cu prevederile Legii bancare.

(2) Pentru asigurarea viabilității și funcționării sistemului bancar, Banca Națională a României este împuternicită:

- a) să emită reglementări, să ia măsuri pentru impunerea respectării acestora și să aplice sancțiunile legale în cazurile de nerespectare;
- b) să controleze și să verifice pe baza raportărilor primite și prin inspecții la fața locului registrele, conturile și orice alte documente ale băncilor autorizate, pe care le consideră necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale de supraveghere.

ARTICOLUL 27
Protejarea contra riscului de sistem bancar

În scopul limitării riscului de sistem bancar și de plăți, în mod excepțional și numai de la caz la caz, Banca Națională a României poate acorda băncilor și alte credite negarantate sau garantate cu alte active decât cele prevăzute la art. 20.

CAPITOLUL VI
Operațiuni pe contul statului

ARTICOLUL 28
Contul Trezoreriei statului

(1) Banca Națională a României ține în evidențele sale contul curent general al Trezoreriei statului, deschis pe numele Ministerului Finanțelor.

(2) Funcționarea contului curent general al Trezoreriei statului și înregistrarea operațiunilor în acest cont se stabilesc prin convenții încheiate între Banca Națională a României și Ministerul Finanțelor.

ARTICOLUL 29
Operațiuni cu Trezoreria statului

(1) Banca Națională a României primește încasările pentru contul curent general al Trezoreriei statului și efectuează plățile în limita disponibilităților existente în acest cont.

(2) Banca Națională a României nu percepe comisioane la decontarea operațiunilor prin contul curent general al Trezoreriei statului, deschis în evidențele sale, și plătește dobânzi la disponibilitățile din acest cont.

(3) În cursul exercițiului financiar anual, pentru acoperirea decalajului temporar dintre încasările și plățile din contul curent general al Trezoreriei statului, Banca Națională a României poate acorda împrumuturi cu termene de rambursare de cel mult 180 de zile și în condiții de dobândă la nivelul pieței, pe bază de convenții încheiate cu Ministerul Finanțelor.

(4) Suma totală a împrumuturilor acordate nu poate depăși în nici un exercițiu financiar anual echivalentul a 7% din veniturile bugetului de stat realizate în anul precedent, iar soldul permanent al împrumuturilor acordate și nerambursate nu poate depăși în nici un moment suma totală rezultată din dublarea capitalului și a fondului de rezervă al Băncii Naționale a României.

(5) Banca Națională a României poate acționa ca agent al statului în stabilirea băncilor eligibile a primi depozite ale Trezoreriei statului, în condiții care vor fi stabilite împreună cu Ministerul Finanțelor.

ARTICOLUL 30 **Operațiuni cu titluri de stat**

(1) În baza convențiilor încheiate în prealabil cu Ministerul Finanțelor și în conformitate cu reglementările proprii, Banca Națională a României poate acționa ca agent pe contul statului, în ceea ce privește:

- a) plasarea emisiunilor de titluri de stat și alte efecte negociabile de îndatorare a statului român;
- b) exercitarea funcțiilor de agent de înregistrare, depozitare și transfer al titlurilor de stat;
- c) plata capitalului, dobânzilor, comisioanelor și a spezelor aferente;
- d) executarea decontărilor în contul curent general al Trezoreriei statului;
- e) alte operațiuni în conformitate cu obiectivele și responsabilitățile principale ale băncii centrale;
- f) efectuarea de plăți aferente celor de mai sus prin conturi deschise în evidențele sale, inclusiv a celor aferente serviciului datoriei emitenților și altor costuri de tranzacționare și operare.

(2) Împrumuturile pe bază de titluri de stat se efectuează conform convențiilor încheiate între Banca Națională a României și Ministerul Finanțelor, prin care se stabilesc cel puțin următoarele elemente: valoarea împrumutului, data scadenței, rata dobânzii și modul de calcul al dobânzii pe toată durata creditului, costurile serviciului datoriei, precum și date privind titlurile de stat negociabile, emise pentru fiecare împrumut.

CAPITOLUL VII **Operațiuni cu aur și active externe**

ARTICOLUL 31 **Rezervele internaționale**

(1) Banca Națională a României, respectând regulile generale privind lichiditatea și riscul specific activelor externe, stabilește și menține rezerve internaționale, în astfel de condiții încă să poată determina periodic mărimea lor exactă, rezerve alcătuite cumulativ ori selectiv din următoarele elemente:

- a) aur deținut în tezaur în țară sau depozitat în străinătate;
- b) active externe, sub formă de bancnote și monede metalice sau disponibil în conturi la bănci sau la alte instituții financiare în străinătate, exprimate în acele monede și deținute în acele țări pe care le stabilește Banca Națională a României;
- c) orice alte active de rezervă recunoscute pe plan internațional, inclusiv dreptul de a efectua cumpărări de la Fondul Monetar Internațional în cadrul tranșei de rezervă, precum și deținerile de drepturi speciale de tragere;
- d) cambii, cecuri, bilete la ordin, precum și obligațiuni și alte valori mobiliare, negociabile sau nu, emise sau garantate de persoane juridice nerezidente, clasificate în primele categorii de către agențiile de apreciere a riscurilor, recunoscute pe plan internațional, exprimate și plătibile în valută în locuri acceptabile pentru Banca Națională a României;
- e) bonuri de tezaur, obligațiuni și alte titluri de stat, emise sau garantate de guverne străine sau de instituții financiare interguvernamentale, negociabile sau nu, exprimate și plătibile în valută în locuri acceptabile pentru Banca Națională a României.

(2) Banca Națională a României, urmărește, împreună cu Ministerul Finanțelor, menținerea rezervelor internaționale la un nivel pe care îl apreciază ca fiind adecvat tranzacțiilor externe ale statului.

(3) Dacă există pericolul diminuării rezervelor internaționale până la un nivel care ar periclita tranzacțiile internaționale ale statului, precum și în cazul în care diminuarea s-a produs, Banca Națională a României va prezenta Guvernului și Parlamentului un raport privind situația rezervelor internaționale și

cauzele care au condus sau care pot conduce la o astfel de reducere. Raportul va conține recomandări și propuneri de măsuri ale Băncii Naționale a României, necesare pentru preîntâmpinarea sau remedierea situației.

ARTICOLUL 32

Administrarea rezervelor internaționale

Banca Națională a României este autorizată, în condițiile pe care le stabilește și le poate modifica periodic, să efectueze următoarele operațiuni:

- a) să cumpere, să vândă și să facă alte tranzacții cu lingouri și monede din aur și cu alte metale prețioase;
- b) să cumpere, să vândă și să facă alte tranzacții cu valute;
- c) să cumpere, să vândă și să facă alte tranzacții cu bonuri de tezaur, obligațiuni și alte titluri emise sau garantate de guverne străine sau de organizații financiare interguvernamentale;
- d) să cumpere, să vândă și să facă alte tranzacții cu valori mobiliare emise sau garantate de bănci centrale, de instituții financiare internaționale, de societăți bancare și nebancare;
- e) să deschidă și să mențină conturi la bănci centrale și autorități monetare, societăți bancare și la instituții financiare internaționale;
- f) să deschidă și să țină conturi și să efectueze operațiuni de corespondent pentru instituții financiare internaționale, bănci centrale și autorități monetare, societăți financiare și bancare, organizații financiare interguvernamentale din străinătate, precum și pentru guverne străine și agențiile lor.

CAPITOLUL VIII

Conducerea și administrarea

ARTICOLUL 33

Conducerea Băncii Naționale a României

- (1) Banca Națională a României este condusă de un consiliu de administrație.
- (2) Conducerea executivă a Băncii Naționale a României se exercită de către guvernator, prim-viceguvernator și de doi viceguvernatori, în condițiile stabilite prin regulamentul intern aprobat de consiliul de administrație.
- (3) Activitatea consiliului de administrație este reglementată de prevederile prezentei legi și de regulamentele Băncii Naționale a României.

ARTICOLUL 34

Consiliul de administrație

- (1) Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României hotărăște, în condițiile legii:
 - a) politicile în domeniile monetar, valutar, de credit și plăți, urmărind aducerea la îndeplinire a acestora;
 - b) măsurile în domeniul autorizării și supravegherii prudențiale a băncilor pe care le-a autorizat;
 - c) direcțiile principale în conducerea operațiunilor și răspunderile ce revin personalului Băncii Naționale a României;
 - d) organizarea internă, indemnizațiile, salariile și alte drepturi bănești ale personalului;
 - e) delegarea temporară a competențelor sale către conducerea executivă, atunci când situații speciale pot impune această soluție.
- (2) Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României este compus din 9 membri, astfel:
 - a) un președinte, care este și guvernator al Băncii Naționale a României;

b) un vicepreședinte, care este și prim-viceguvernator;
c) șapte membri, dintre care doi sunt și viceguvernatori, iar ceilalți cinci membri nu sunt salariați ai Băncii Naționale a României.

(3) Membrii Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României, cu nominalizarea conducerii executive, sunt numiți de Parlament, la propunerea comisiilor permanente de specialitate ale celor două Camere ale Parlamentului.

(4) Numirile se fac pe o perioadă de 6 ani, cu posibilitatea reînnoirii mandatului.

(5) În cazul descompletării Consiliului de administrație, completarea locurilor vacante se face pe funcția respectivă și numai pentru perioada rămasă până la expirarea mandatului celor înlocuiți, cu respectarea prevederilor alin. (3).

(6) Revocarea din funcție a oricărui membru al consiliului de administrație se face de Parlament, la propunerea comisiilor permanente de specialitate ale celor două Camere ale Parlamentului, pentru fiecare caz în parte, dacă:

a) nu mai este eligibil în conformitate cu prevederile art. 35;
b) împotriva acestuia a fost pronunțată o condamnare penală cu pedeapsă privativă de libertate și dacă hotărârea este definitivă;
c) în timpul mandatului s-a angajat în acțiuni vădit inadecvate, care prejudiciază în mod substanțial interesele Băncii Naționale a României.

(7) Nici un membru al Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României nu va fi schimbat din funcție din alte motive sau prin altă procedură decât cea prevăzută la alin. (6).

(8) Numirile, retragerile și revocările din funcție ale membrilor Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României se publică în Monitorul Oficial al României.

(9) La ședințele Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României pot participa ministrul finanțelor și directorul Trezoreriei statului, fără drept de vot.

ARTICOLUL 35 **Incompatibilități și conflicte de interese**

(1) Membrii Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României nu pot fi parlamentari sau membri ai unui partid politic și nu pot face parte din autoritatea judecătorească sau din administrația publică.

(2) Membrilor consiliului de administrație și angajaților cu funcții de conducere ai Băncii Naționale a României li se interzice să reprezinte, direct sau indirect, vreun interes financiar, comercial sau de altă natură care i-ar pune într-o poziție în care interesul lor personal ar intra în conflict cu obligațiile și îndatoririle lor față de Banca Națională a României.

(3) Fără aprobarea expresă a Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României:

a) pe timpul mandatului lor, guvernatorul, prim-viceguvernatorul și viceguvernatorii nu își vor consacra capacitățile profesionale altor interese decât celor ale Băncii Naționale a României și nu vor putea ocupa nici o altă funcție, remunerată sau onorifică, în societăți comerciale financiare, bancare sau nebancare, cu excepția activității didactice;
b) pe durata cât este angajat cu contract individual de muncă la Banca Națională a României, nici un salariat al acesteia nu va putea deține concomitent o altă funcție, remunerată sau onorifică, la o

societate comercială sau la alt agent economic care, prin activitatea sa statutară, urmărește obținerea de profit.

ARTICOLUL 36

Atribuțiile guvernatorului Băncii Naționale a României

(1) Guvernatorul Băncii Naționale a României dispune măsuri pentru executarea dispozițiilor legale, a hotărârilor consiliului de administrație, precum și a altor reglementări privind Banca Națională a României. Guvernatorul poate delega prim-viceguvernatorului și viceguvernatorilor unele dintre atribuțiile sale, în condițiile stabilite de consiliul de administrație.

(2) Guvernatorul numește în funcție personalul din aparatul central al Băncii Naționale a României și pe directorii sucursalelor și ai agențiilor.

(3) Guvernatorul reprezintă Banca Națională a României în relațiile cu terții, semnând, direct sau prin persoane împuternicite de el, toate tratatele sau convențiile încheiate.

(4) În numele consiliului de administrație, guvernatorul prezintă Parlamentului, până la data de 30 iunie a anului următor, raportul anual al Băncii Naționale a României, care cuprinde:

- a) principalele evoluții economice, financiare, monetare și valutare;
- b) politica monetară în anul precedent și orientările pentru anul următor;
- c) reglementarea și supravegherea prudențială bancară;
- d) activitățile Băncii Naționale a României, bilanțul anual și contul de profit și pierderi.

(5) În cazul absenței sau imposibilității guvernatorului de a acționa, acesta va fi suplinat de prim-viceguvernator.

ARTICOLUL 37

Comisia de cenzori

(1) Comisia de cenzori, formată din 5 membri, dintre care unul este președinte, se numește în condițiile art. 34 alin. (3) și (4).

(2) Comisia de cenzori verifică respectarea normelor legale privind evaluarea patrimoniului Băncii Naționale a României, întocmirea bilanțului contabil și a contului de profit și pierderi, în concordanță cu registrele, existența valorilor în casă, precum și a titlurilor în proprietate sau primite în gaj, cauțiune sau custodie, precum și execuția bugetului de venituri și cheltuieli.

(3) Anual, comisia de cenzori întocmește un raport asupra bilanțului contabil și contului de profit și pierderi, precum și asupra execuției bugetului de venituri și cheltuieli.

ARTICOLUL 38

Expertiza externă

Conturile și evidențele Băncii Naționale a României vor putea fi supuse analizei unor firme de audit financiar, care vor fi selectate de către consiliul de administrație pe bază de licitație.

CAPITOLUL IX

Situații financiare

ARTICOLUL 39

Capitalul Băncii Naționale a României

(1) Capitalul Băncii Naționale a României este de 100 miliarde lei și aparține în întregime statului. Majorarea capitalului va fi efectuată prin utilizarea parțială a profitului net anual, până la un nivel echivalent cu 5% din pasivele monetare agregate din bilanțul de la sfârșitul fiecărui exercițiu financiar anual.

(2) Capitalul de 100 miliarde lei se constituie prin preluarea capitalului înregistrat la data de 31 decembrie 1997, de 5 miliarde lei, și prin alocarea sumei de 95 miliarde lei de la fondul de rezervă al Băncii Naționale a României.

(3) Pasivele monetare agregate ale Băncii Naționale a României se stabilesc ca sumă totală a bancnotelor și monedelor metalice în circulație și a valorilor mobiliare emise, precum și a soldurilor creditoare ale tuturor conturilor deschise, pe titulari, în evidențele sale.

ARTICOLUL 40

Fondul de rezervă

Fondul de rezervă al Băncii Naționale a României se constituie în limita unei cote de 20% din profitul brut până când acesta ajunge să fie egal cu capitalul propriu, după care cota respectivă se reduce la 10% până când fondul de rezervă ajunge să fie egal cu dublul capitalului propriu și, ulterior, cota se stabilește la 5%.

ARTICOLUL 41

Planul de conturi

(1) Operațiunile Băncii Naționale a României sunt contabilizate potrivit planului propriu de conturi, avizat de Ministerul Finanțelor, pe exerciții financiare anuale, începând cu data de 1 ianuarie și terminând cu data de 31 decembrie.

(2) Banca Națională a României va menține conturi și evidențe și va întocmi rapoarte anuale care să reflecte operațiunile și rezultatele financiare, inclusiv provizioanele constituite pentru credite neperformante, în conformitate cu legislația în domeniu și cu principiile contabile acceptate pe plan internațional pentru băncile centrale.

ARTICOLUL 42

Bugetul de venituri și cheltuieli

Bugetul anual de venituri și cheltuieli se aprobă de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României și se verifică în execuție de comisia de cenzori.

ARTICOLUL 43

Contul de profit și pierderi

(1) Pentru fiecare exercițiu financiar anual, profitul sau pierderea Băncii Naționale a României se calculează, în concordanță cu standardele contabile internaționale, ca diferență între veniturile și cheltuielile din activitatea operațională.

(2) În cazul în care în bilanțul Băncii Naționale a României valoarea activelor scade sub suma angajamentelor, fondului de rezervă și a capitalului propriu, Ministerul Finanțelor va transfera Băncii Naționale a României, la cererea acesteia, titluri de stat negociabile la prețul pieței, în suma necesară acoperirii acestui deficit. În termen de 5 ani aceste titluri de stat vor fi răscumpărate prin utilizarea profiturilor nete realizate de Banca Națională a României sau vor fi renegociate.

ARTICOLUL 44

Reevaluarea activelor și pasivelor

Banca Națională a României efectuează anual reevaluarea activelor și pasivelor exprimate în aur, argint, alte metale și pietre prețioase, drepturi speciale de tragere și monede străine, ca urmare a modificării valorii sau a cursului în lei al acestora, iar diferențele rezultate se evidențiază într-un cont special de reevaluări.

ARTICOLUL 45

Determinarea și utilizarea profitului net

(1) Profitul brut al Băncii Naționale a României se constituie numai din veniturile nete din activitatea operațională.

(2) Diferențele favorabile nete din reevaluări, după deducerea pierderilor nete din operațiuni, se alocă contului special de reevaluări.

(3) Profitul net al Băncii Naționale a României se alocă și se utilizează în următoarea ordine de prioritate:

- a) pentru creșterea capitalului propriu până la un nivel echivalent cu 5% din pasivele monetare agregate, înregistrate în bilanț la sfârșitul fiecărui exercițiu financiar anual;
- b) pentru răscumpărarea titlurilor de stat transferate Băncii Naționale a României de către Ministerul Finanțelor, în condițiile prevăzute la art. 43 alin. (2);
- c) pentru constituirea fondului de dezvoltare;
- d) pentru fondul de participare a salariaților la profit, în limita a 10%;
- e) pentru alte destinații care se stabilesc de către Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României;
- f) profitul rămas se virează în totalitate la bugetul de stat, până cel mai târziu la data de 1 iunie a următorului exercițiu financiar anual.

ARTICOLUL 46

Repartizarea pierderilor nete

Dacă într-un exercițiu financiar anual Banca Națională a României înregistrează o pierdere netă, aceasta se repartizează astfel:

- a) dacă pierderea netă este compusă din pierderi nete din operațiuni și diferențe nefavorabile nete din reevaluări, suma pierderilor nete din operațiuni se suportă, în ordine, din fondul de rezervă și din capitalul propriu, iar suma diferențelor nefavorabile nete din reevaluări se alocă contului special de reevaluări;
- b) dacă pierderea netă este compusă din venituri nete din operațiuni și diferențe nefavorabile nete din reevaluări, veniturile nete din operațiuni se constituie în profit brut, iar diferențele nefavorabile nete din reevaluări vor fi alocate contului special de reevaluări;
- c) dacă pierderea netă este compusă din pierderi nete din operațiuni și diferențe favorabile nete din reevaluări, pierderea netă se acoperă, în ordine, din fondul de rezervă și din capitalul propriu;
- d) dacă pierderea netă nu se acoperă din fondul de rezervă, capitalul propriu și disponibilul din contul special de reevaluări, pentru suma rămasă Ministerul Finanțelor va transfera Băncii Naționale a României titluri de stat, în condițiile prevăzute la art. 43 alin. (2).

ARTICOLUL 47

Răspunderea de înregistrare

Pentru eventualele erori la plăți sau la înregistrări în conturile titularilor, Banca Națională a României răspunde numai până la limita sumei eronat plătite sau înregistrate în cont, inclusiv de penalitățile aferente care se varsă la bugetul de stat, suportate de titularii de cont în cazurile prevăzute de lege, dacă este sesizată cu reclamație scrisă până la expirarea termenului stabilit și comunicat titularilor de cont.

ARTICOLUL 48
Publicarea bilanțului

Bilanțul anual și contul de profit și pierderi al Băncii Naționale a României, certificate de comisia de cenzori, după adoptarea lor de către consiliul de administrație, se publică în Monitorul Oficial al României.

CAPITOLUL X
Dispoziții finale

ARTICOLUL 49
Legislația aplicabilă

(1) Operațiunile Băncii Naționale a României sunt supuse legislației generale, în măsura în care Legea bancară și prezenta lege nu dispun altfel.

(2) Operațiunile comerciale efectuate de Banca Națională a României, care se reflectă în bugetul de venituri și cheltuieli, în bilanțul anual și în contul de profit și pierderi, sunt supuse controlului ulterior al Curții de Conturi.

ARTICOLUL 50
Reglementările Băncii Naționale a României

(1) Banca Națională a României este împuternicită să emită reglementările necesare pentru a pune în aplicare și a impune respectarea prevederilor legale.

(2) Reglementările Băncii Naționale a României pot fi sub formă de regulamente, ordine, norme și circulare, având caracter obligatoriu pentru persoanele juridice publice și private, precum și pentru persoanele fizice.

ARTICOLUL 51
Informații statistice

(1) Banca Națională a României va contribui la armonizarea regulilor și practicilor privind colectarea, prelucrarea și distribuirea informațiilor statistice în domeniile sale de competență.

(2) Banca Națională a României colectează informații statistice primare, care sunt necesare pentru aducerea la îndeplinire a atribuțiilor sale legale, de la autoritățile publice, bănci, instituții financiare și alte persoane juridice și fizice.

(3) Băncile și celelalte persoane juridice publice sau private, care au fost autorizate sau care au conturi la Banca Națională a României, sunt obligate să furnizeze acesteia orice date sau informații solicitate pentru aducerea la îndeplinire a atribuțiilor stabilite prin lege.

(4) Banca Națională a României poate publica astfel de date și informații, în întregime sau în parte, dar numai în formă agregată.

ARTICOLUL 52
Garanții speciale

(1) Convențiile, contractele sau orice alte aranjamente de creditare încheiate de Banca Națională a României constituie titluri executorii, în caz de neplată pentru întregul sold al creanței de plătit, inclusiv dobânzile sau alte costuri aferente.

(2) Organele de stat financiare sau judecătorești execută creanța Băncii Naționale a României pe baza simplei notificări din partea acesteia.

(3) În cazul în care debitorul nu își îndeplinește angajamentele asumate, Banca Națională a României este în drept să procedeze la recuperarea creanțelor prin executarea garanțiilor, astfel:

- a) vânzarea totală sau parțială, pe contul debitorului, a titlurilor și efectelor care i-au fost date în garanție, în termen de maximum 3 zile, după o simplă somație printr-un act extrajudiciar;
- b) din venitul rezultat din vânzare se recuperează creanțele, avansurile, dobânzile și orice alte cheltuieli efectuate de Banca Națională a României, iar eventulul surplus rămas se remite debitorului.

ARTICOLUL 53

Operațiuni în favoarea terților

(1) Banca Națională a României poate efectua unele operațiuni în favoarea terților, numai în condițiile prezentării documentelor pe care le consideră necesare. Banca Națională a României poate, ori de câte ori consideră necesar, să ceară constituirea de garanții reale sau personale.

(2) Cu excepția cazurilor în care prezenta lege autorizează în mod expres aceasta, Banca Națională a României nu va acorda asistență financiară sub formă de credite, angajamente de resurse, preluare integrală sau parțială a obligațiilor aferente unui împrumut ori altui instrument de îndatorare, asumare a unei datorii sau a unui pasiv adiacent ori în vreo altă formă.

(3) Cu respectarea prevederilor de la alin. (2), Banca Națională a României poate:

- a) să investească resursele sale financiare în valori mobiliare cu grad mare de lichiditate, emise de debitori cu bonitate;
- b) să achiziționeze, în cursul executării creanțelor pe care le are, orice fel de drepturi care pot fi valorificate;
- c) să acorde salariaților săi câte un credit pentru locuințe și credite pentru bunuri de folosință îndelungată, cu dobândă la nivelul dobânzii medii lunare de la băncile comerciale.

ARTICOLUL 54

Facilități fiscale

Capitalul Băncii Naționale a României, fondul de rezervă și provizioanele de risc, lingourile, monedele și alte obiecte din aur, argint și din alte metale și pietre prețioase sunt scutite de taxe și impozite.

ARTICOLUL 55

Secretul profesional bancar

(1) Membrii Consiliului de administrație și salariații Băncii Naționale a României sunt obligați să păstreze secretul asupra oricărei informații nedestinate publicării, de care au luat cunoștință în cursul exercitării funcțiilor lor, și nu vor folosi aceste informații pentru obținerea de avantaje personale, orice abatere fiind pedepsită conform legii.

(2) Dezvăluirea secretului profesional bancar se poate face în cadrul unei proceduri judiciare, numai în condițiile aprobate de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României.

ARTICOLUL 56

Indemnizații

Membrii Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României și cenzorii primesc indemnizații.

ARTICOLUL 57
Participații de capital

Banca Națională a României nu poate participa cu capital, direct sau indirect, la nici o societate comercială sau regie autonomă, cu excepția propriilor sale întreprinderi de imprimare a biletelor de bancă și de batere a monedei metalice și a altor societăți care pot contribui la realizarea atribuțiilor sale.

ARTICOLUL 58
Proprietăți imobiliare

Banca Națională a României poate face investiții imobiliare numai pentru necesitățile sale de funcționare și pentru nevoile colective ale personalului, stabilite de consiliul său de administrație.

ARTICOLUL 59
Comunicarea cu publicul

(1) Toate reglementările emise de Banca Națională a României se publică în Monitorul Oficial al României.

(2) Banca Națională a României va deschide și va menține un registru public al reglementărilor sale publicate în Monitorul Oficial al României.

(3) Banca Națională a României publică periodic raportul anual, rapoarte privind balanța de plăți și poziția investițională internațională a țării, buletine privind evoluția monedei și a creditului, studii și alte materiale cuprinzând informații destinate publicității.

ARTICOLUL 60
Sanctiuni

(1) Pentru nerespectarea reglementărilor emise de către Banca Națională a României, în cazurile care nu cad sub incidența Legii bancare, conducerea executivă a Băncii Naționale a României poate aplica următoarele sancțiuni:

- a) avertisment scris;
- b) amendă de la 1 milion lei la 10 milioane lei; amenzile încasate se fac venit la bugetul de stat;
- c) suspendarea, pe un termen de până la 90 de zile, parțială sau totală, a autorizației acordate de Banca Națională a României;
- d) retragerea autorizației acordate de Banca Națională a României.

(2) Contestațiile pot fi formulate în termen de 15 zile de la data comunicării sancțiunii și se soluționează de Consiliul de administrație al Băncii Naționale a României în maximum 30 de zile de la primirea acestora.

(3) În termen de 15 zile de la comunicare, deciziile Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție.

ARTICOLUL 61
Intrarea în vigoare

Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la publicarea ei în Monitorul Oficial al României.

ARTICOLUL 62
Abrogări

Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă [Legea nr. 34/1991](#) privind Statutul Băncii Naționale a României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.70 din 3 aprilie 1991, precum și orice alte dispoziții contrare.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților și de Senat în ședința din 5 mai 1998, cu respectarea prevederilor [art. 74 alin. \(2\) și ale art. 76 alin. \(2\) din Constituția României](#).

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
PAULA MARIA IVĂNESCU

p. PREȘEDINTELE SENATULUI
MIRCEA IONESCU-QUINTUS

București, 26 mai 1998.
Nr. 101.